

SYMPOSIUM

25 jaar Vlaamse Gezondheidszorg

zaterdag 18 maart 2006 Brussel

Preventie is Samenzorg

DE VISIE VAN DE ORGANISATOREN

VVMV en VGV zijn erg blij met uw talrijke opkomst en vooral met uw actieve deelname aan de discussiegroepen.

Hopelijk bent u zelf ook blij!

Was dit voor u een eerste bezoek aan dit parlement?

Wat neemt u nu mee van dit werkbezoek aan Brussel en het Vlaams Parlement, voor u zelf, uw werk- of beroepssituatie en voor de Vlaamse gezondheidszorg?

Laat ons het als slot samen vooral hebben over” Preventie als samenzorg “ en over de toekomst van de gezondheidszorg in Vlaanderen.

Misschien is het toch nuttig vooraf even te zeggen wie wij zijn:

VGV bestaat meer dan tachtig jaar en is daarmee waarschijnlijk een van de oudste Vlaamse artsenverenigingen van het land. Het VGV heeft doorheen de jaren meerdere gedaantes gehad en is nu vooral een socio-culturele vereniging met individuele leden die vooral ijveren voor meer Vlaanderen en dan concreet in dit dossier voor de overheveling van de ganse gezondheidszorg naar de gemeenschappen.

VVMV is heel wat jonger en groepeert een twintigtal wetenschappelijke artsenverenigingen met als doel een gezamenlijke spreekbuis te zijn naar het beleid door het formuleren van een onafhankelijke visie over al wat met het wetenschappelijk verantwoord uitoefenen van de gezondheidszorg in Vlaanderen te maken heeft. Wij genieten een ruime steun van de universiteiten. Samen organiseren wij meerdere reflectiemomenten per jaar die reeds geleid hebben tot een tiental studiedagen of symposia waar dit van vandaag een voorbeeld van is. Dit alles dient tot verduidelijking van dit initiatief

De meeste aanwezigen hier zijn nauw betrokken bij de preventieve gezondheidszorg, als lid van een organisatie, als arts of zorgverstreker, als doel publiek of als lid van een beleidsgroep.

Wat ik zelf de voorbije dagen en weken vooral heb geleerd is dat preventie een allesbehalve eenduidige bezigheid is.

Het is zomaar niet klaar wat preventie juist is, hoe wij met preventie moeten omgaan, en nog minder hoe die te scheiden valt van de eigenlijke zorgverstrekking.

Preventie heeft inderdaad vele gezichten.

Er is primaire, secundaire en tertiaire preventie. Er is gezondheidsvoorlichting en opvoeding, er zijn screenings onderzoeken die individueel en aan bevolkingsgroepen worden aangeboden.

Daarnaast bestaan er initiatieven als valpreventie bij ouderen thuis of in woon – en zorgcentra. Maar er zijn ook de mooie resultaten van preventie van wiegendoed of de successen van vaccinaties. Let ook op de invloed van milieu op gezondheid en de initiatieven die hier rond genomen worden.

Toch moet men weten dat dit alles handen vol geld kost , vele mensen werk geeft en soms maar een klein deel van de doelgroep bereikt.

Preventie heeft daarnaast niet enkel positieve kanten maar zou ook voor angst en medicalisering zorgen. Wie heeft er geen overgewicht of te veel aan cholesterol en wie beweegt voldoende?

Tandartsen kunnen vast heel wat vertellen over de voedingsgewoonten van de Vlamingen, zij lezen dit uit de gebitstoestand. Maar zij houden zich ook bezig , zoals wij hier vandaag leerden, met de goede zorg van ons gebit, want een goede kauwfunctie is een erg belangrijke factor voor ons gezond zijn. Zij houden zich ook bezig met de esthetiek van het gebit en dit voorkomt dan weer depressieve buien.

En omdat wij met zoveel mensen bezig zijn rond preventie en vooral worstelen met de noodzakelijke gedragsverandering die dat met zich meebrengt, lijkt het logisch dat wij dit samen doen.

Preventie is samenzorg en dit zowel horizontaal als vertikaal.

Wij , de initiatiefnemers voor dit symposium, zijn gestart als artsenverbond met de idee om de preventie activiteiten van de artsen op elkaar af te stemmen maar merkten al snel dat het terrein veel breder moet opengetrokken worden. De interesse van de artsen (en hun verenigingen bleek en blijkt trouwens maar matig te zijn). Enkel de collegae die er echt mee bezig zijn namen de moeite om vandaag ook naar hier te komen.

Een stap in de goede richting is de uitnodiging van de tandartsen gebleken. De apothekers, die nochtans in een prachtige positie staan (50-100 contacten per dag met individuele patiënten) om aan voorlichting en opvoeding te doen, laten het massaal afweten.

Hoeveel gebruikers van het preventie systeem aanwezig zijn is niet duidelijk tenzij wij allen tot de doelgroep behoren.

Het beleid en vooral de organisaties zijn dan wel weer goed vertegenwoordigd.

Laat het een kenmerk worden van de gezondheidszorg aanpak in Vlaanderen dat al deze geledingen in voortdurende samenspraak het beleid uitzetten, aanpakken, uitvoeren en evalueren.

Want preventie is niet enkel samenzorg, maar moet ook zorgzaam gebeuren. Het mag geen doelloos bezig zijn worden, er is structuur nodig en regelmatige bijsturing.

De doelstellingen van de Vlaamse overheid zijn een goed uitgangspunt maar er moet nog meer onderbouw en uitwerking komen. Toch mag preventie zeker geen obsessie worden.

Men is de dag van vandaag al ruim voldoende met “het lichaam en de gezondheid bezig”. De media hebben er een dikke kluif aan en de hele voedings- en farma industrie eet er mee van. Want waar is de grens tussen normaal en abnormaal, gezondheid en ziekte.

De Vlaamse overheid zelf kan moeilijk overdrijven met de preventie aanpak, wanneer men kijkt naar het beperkte budget dat haar binnen de begroting van de ganse gezondheidszorg van dit land wordt toegekend.

Het verhaal van de rentmeester die een aantal talenten toevertrouwde aan zijn knechten is hier wel erg toepasselijk.

Vlaanderen kreeg naar verhouding nauwelijks één gezondheidszorgtalent en deed er in 25 jaar wonderlijke dingen mee.

De federale overheid hield het honderdvoudige voor zichzelf en wordt nooit geresponsabiliseerd. Over het zuiden des lands zijn geen cijfers of activiteiten bekend.

Met het weinige dat Vlaanderen aan activiteiten en geld wordt gegund komt de federale overheid ons nog voor de voeten rijden met de gekste campagnes eerst. Vlaanderen heeft prachtige dossiers uitgestippeld en campagnes gevoerd. Organisaties, middelen en structuren werden opgezet. Wat doet de federale overheid?

Tallose folders over de artsen uitstorten gaande van :

- Rookstop voor zwangeren
- Minder antibiotica gebruik
- Griepinformatie

Alle artsen kregen honderden folders in kleur. Ook de artsen met minder dan 500 contacten per jaar. Ook artsen die sinds jaren geen praktijk meer hebben. Kortom, de talenten, het geld, gaan de bodemloze diepte in.

Soms denk ik, verdrijf ik nu, of is er inderdaad een andere cultuur in Noord en Zuid?

Och, ik kan maar kijken met de ogen van een huisarts en ook een beetje met die van een opleider als stageleider die decennia lang studenten heeft begeleid.

Hier dan enkele voorbeelden van regionale verschillen en federale waanzin:

Volgende week hebben wij in Vlaanderen de vijftiende huisarts die een doctoraat aflegt. Mag dit toch enige garantie zijn voor de kwaliteit van het vak en van de basisgezondheidszorg of eerste lijn? Toevallig zit hier ook de eerste Vlaamse huisarts, maar niet de enige, die een doctoraal proefschrift neerlegde. U gelooft het nooit, maar het handelde over de voedingsgewoonten van de Vlamingen. Meer dan dertig jaar geleden werd deze tendens van wetenschappelijke onderbouw van de huisartsgeneeskunde en de eerste lijn in Vlaanderen ingezet. De nu omgedoopte WVVH heeft er een groot aandaal in. En u raad het al, in het zuiden des lands legde nog nooit iemand een doctoraat af in de huisartsgeneeskunde. Een cultuur verschil waarschijnlijk.

Ouderenzorg is nog zo'n thema waar wij in Vlaanderen sinds eeuwen goed in zijn.

Tien jaar geleden hebben wij een organisatie opgericht voor huisartsen in RVT = coördinerende artsen = Crataegus heet die organisatie.

Wij plegen overleg met alles en iedereen. Vorige maand waren wij op het R.I.Z.I.V. Men kon daar met ons niet veel doen. Het ontvangst comité sprak letterlijk een andere taal en ontdekte dat er geen zuiderse tegenhanger bestond en dus kon er op dit niveau niet gepraat worden ,of toch niet formeel.

Kent u het MUG verhaal van Halle. Daar is nu een PUG (paramedische urgentie groep) die binnenkort in actie zou komen. Wel voor de zoveelste maal werd verraad gepleegd.

De uitgerukte paramedici mogen de artsen van Halle niet oproepen maar wel de eentalig Frans sprekenden van Tubize en van Erasmus,de voorziene begroting werd verminderd en de proefperiode ingekort.

Deze federale overheid is voor de Vlaamse gezondheidszorg en volgens de wet, meer dan 25 jaar onbetrouwbaar gebleken.

Laat deze dag een breuklijn tekenen. Ja, gezondheidszorg is samenzorg, maar laat ons in Vlaanderen daar allen samen aan werken en vanaf nu de opheffing van de uitzonderingen van de Bijzondere wet van 1980 eisen. Wij mogen onze politieke mandatarissen niet laten rusten alvorens zij deze sociale onrechtvaardigheid halt hebben toegeroepen. Een gezondheidszorg met scheiding tussen preventie en zorg kan nooit een goede gezondheidszorg zijn.

Efficiënte zorg vraagt een homogeen beleid.

Vlaanderen moet meer middelen krijgen voor zijn gezondheidszorg.

De federale recuperatie moet dringend gestopt worden.

Integratie van preventie en zorg zijn de logica zelf.

Het succesverhaal van preventie in Vlaanderen staat borg voor onze zorg voor het homogene bevoegdheidspakket van de gezondheidszorg.

Uw ruime aanwezigheid hier getuigt zeker van uw grote interesse voor de preventieve gezondheidszorg.

Mogen wij een even grote aandacht vragen voor het geheel van de gezondheidszorg en kunnen wij er ook op rekenen dat u samen met ons de strijd aan gaat voor het beheer door de gemeenschappen van het totale pakket van de gezondheidszorg.

Ik dank u!

Alvorens u allen hartelijk uit te nodigen tot de receptie ons aangeboden door de brouwerij Bios moet ik eerst en vooral nog een aantal mensen danken:

Sponsors, Vlaamse overheid, personeel, onze mensen van het secretariaat, de inleiders, moderatoren, verslaggevers, sprekers (vergeet jullie geschenk niet af te halen), en natuurlijk mijn vrienden van het congrescomité voor hun loyale medewerking en het vertrouwen dat zij in mij stelden.

Chris Geens
Congrescoördinator
Maart 2006